

6.SINIF

KOD 32

SOSYAL BİLGİLER

32
HAFTA

4 HAFTALIK TEKRAR

KOLAY - ORTA
DÜZEY SORULAR

Alıştırma

Klasik Test

Yeni Nesil
Test

Çek-Kopar
Sayfalar

QR Kodlu
KONU ÖZETİ
HEDİYE

Tamamı
Video
Çözümlü

AKILLI
TAHTA
UYUMLU

mobİL
analiz

tudem

ÜNİTE	Hafta	Sayfa	KONU
Birey ve Toplum	1	1	Sosyal Rollerin Değişimi
	2	5	Kültür ve Toplumsal Birliktelik
	3	9	Farklılıklara Saygı Duyuyorum
	4	13	Yardımlaşma ve Dayanışma, Sorunlara Çözüm Buluyorum
Kültür ve Miras	5	17	Orta Asya'da Kurulan İlk Türk Devletleri-1
	6	21	Orta Asya'da Kurulan İlk Türk Devletleri-2
	7	25	İslamiyet'in Yayılışı-1
	8	29	İslamiyet'in Yayılışı-2
	9	33	Türklerin İslamiyet'i Kabulü, İlk Türk İslam Devletleri
	10	37	İlk Türk İslam Devletleri, Yeni Yurt Anadolu
	11	41	Yeni Yurt Anadolu, Tarihi Ticaret Yolları
	45	1. Ara Tatil Tekrar Testleri	
İnsanlar ve Yerler ve Çevreler	12	51	Coğrafi Konumu Öğreniyorum
	13	55	Türkiye'nin Fiziki Coğrafya Özellikleri-1
	14	59	Türkiye'nin Fiziki Coğrafya Özellikleri-2
	15	63	Türkiye'nin Beşeri Coğrafya Özellikleri-1
	16	67	Türkiye'nin Beşeri Coğrafya Özellikleri-2
	17	71	Dünya'da İklim ve Yaşam
Bilim, Teknoloji ve Toplum	18	75	Sosyal Bilimlerin Toplum Hayatına Etkisi
	19	79	Gelecekteki Yaşam
	83	1. Dönem Tekrar Testleri	
Bilim, Teknoloji ve Toplum	20	89	Bilimsel Araştırma Basamakları, Telif ve Patent Hakkı
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	21	93	Kaynakların Ülke Ekonomisindeki Yeri, Kaynakların Bilinçsiz Kullanımı
	22	97	Yatırım ve Pazarlama
	23	101	Vergimi Ödüyorum, Nitelikli İnsan Gücü ve Meslek Seçimi
Etkin Vatandaşlık	24	105	Yönetim Biçimlerini Öğreniyorum
	25	109	Yasama, Yürütme, Yargı
	26	113	Yönetimin Karar Alma Sürecine Katılıyorum
	117	2. Ara Tatil Tekrar Testleri	
Etkin Vatandaşlık	27	123	Toplumsal Hayatımızda Demokrasinin Önemi, Anayasal Güvence Altındayız
	28	127	Toplumsal Hayatta Kadının Yeri
Küresel Bağlantılar	29	131	Türk Cumhuriyetleri ve Komşu Ülkelerle İlişkiler
	30	135	Ülkemizin Ekonomik İlişkileri
	31	139	Ülkemizin Üstlendiği Uluslararası Roller
	32	143	Popüler Kültür
	147	2. Dönem Tekrar Testleri	

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER KOD 32

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ 1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu | DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Maliköy / ANKARA 0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-751-9 | YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041 | MATBAA SERTİFİKA NO: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Konu
Özeti

Birey ve Toplum

Sosyal Rollerin Değişimi

ALİŞTİRMA

A Kutucuklara, verilen toplumsal rol doğuştan getiriliyorsa "D" sonradan, özgür iradeyle ediniliyorsa "S" yazın.

☐ Kardeş	☐ Sınıf başkanı	☐ Öğrenci	☐ Evlat
☐ Öğretmen	☐ Eş	☐ Baba	☐ Dede
☐ Torun	☐ Abla	☐ Takım kaptanı	☐ Müzisyen

B Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin.

	D	Y
1. Bir öğrencinin okuyup öğretmen olması sosyal rollerin zamanla değişeceğini gösterir.	☐	☐
2. Toplumun en küçük birimi olan aile içinde aynı anda birden fazla rol üstlenebiliriz.	☐	☐
3. Aile içinde roller dayanışma duygularıyla yerine getirilmektedir.	☐	☐
4. Yaşımız ilerledikçe rolümüz değişmese de hak ve sorumluluklarımız değişir.	☐	☐
5. Meslekî rollerde beklentiler yazılı bir şekilde belirtilmiştir.	☐	☐
6. Kişilerin içinde yer aldığı gruplar değişse de rolleri değişmez.	☐	☐
7. Derslere geç kalmamak okuldaki sorumluluklarımızdandır.	☐	☐

1. Bireylerin üye oldukları kurumlarda üstlendikleri görevler sosyal rolleri oluşturur. Birey rolünün gerektirdiklerini sürdürürken bulunduğu konumun sağladığı hakları kullanır ve ödevleri yerine getirir.

Bu metinde sosyal rollerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Bireylerin özelliklerine göre değişebildikleri
B) Zaman içinde farklılık gösterebilecekleri
C) Bireylere birtakım sorumluluklar yükledikleri
D) Toplumsal beklentiler sonucunda oluştukları

2. Sosyal rollerimizin bir kısmına doğuştan sahip olurken bir kısmını sonradan kazanırız.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sonradan kazanılan rollere örnek oluşturur?

- A) Kardeş olmak
B) Takım kaptanı olmak
C) Baba olmak
D) Evlat olmak

3. Aynı odayı paylaştığım kardeşim Ayşegül uyumadan önce sesli bir şekilde kitap okumaya başladı. Ona yarınki sınavım için ders çalıştığımı ve sessizliğe ihtiyacım olduğunu söylememe rağmen, ancak sesli okuduğunda anlayabildiği yanıtını vererek davranışını sürdürdü.

Yaşanan olumsuz durumun nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Başkalarının haklarının ihlal edilmesi
B) Sorumluluk bilinciyle hareket edilmesi
C) Kişilerin haklarını araması
D) Sosyal rol karmaşasının yaşanması

4. Aile içinde rollerimizi yerine getirirken dayanışma ve yardımlaşma duygusuyla hareket etmeliyiz.

Bu durum aile üyeleri arasında aşağıdakilerden hangisinin artmasına neden olmaz?

- A) İş birliğinin
B) İletişimin
C) Ön yargının
D) Saygının

5. Okul öncesi öğretmeni olan Aylin Hanım 8 yıldır özel bir kurumda çalışmaktadır. Öğrencilerine karşı öğretmen rolünderken, gün boyu çocukların zihinsel ve fiziksel gelişimini tamamlamaları için etkinlikler düzenlemektedir. Akşamları eve dönerken uğradığı alışveriş merkezinde müşteri rolündedir. Evine ulaştığında ise kocasına karşı eş, çocuklarına karşı anne rolündedir.

Buna göre Aylin Hanım'la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gün içinde farklı roller üstlenmektedir.
B) Rollerinin getirdiği sorumlulukları yerine getirmektedir.
C) Sahip olduğu roller birbirleriyle gelişmektedir.
D) Doğuştan ve sonradan kazanılan rollere sahiptir.

6. Aşağıdakilerden hangisinin bireylere düşen rollerin belirlenmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Toplumsal beklentilerin
B) Yeteneklerin
C) Cinsiyetin
D) Fiziksel özelliklerin

Mobil Analiz'le QR kod okut!

1. Ayrımcılığın son otuz yıldaki en şiddetli örneklerinden birisi Ruanda'da yaşandı. Ruanda'da etnik çoğunluğu oluşturan Hutuların, diğer etnik grup olan Tutsilere ve ılımlı Hutulara yönelik soykırımı inanılmaz boyutlara ulaştı. Silah alacak para olmadığı için Çin'den ithal edilen ucuz palalar yanında bıçak vb. keskin aletlerle gerçekleştirilen ve 6 Nisan 1994'te başlayan soykırım, yüz günde yaklaşık bir milyon insanın acımasız yöntemlerle yaşamını yitirmesine neden oldu. Bu sayı, her gün on bin insanın can vermesi anlamına gelmekteydi. Etnik olarak farklılaştıkları gruba en acımasız davranışların yapılabilmesinin arkasında, karşı grubun insandan daha düşük bir değerde görülebilmesi yatmaktadır.

(Mehmet Zincirkıran, *Sosyoloji*, Dora Yayıncılık, Bursa, 2018, s. 132. Düzenlenmiştir.)

Buna göre aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yapılamaz?

- A) Toplumlar içinde ön yargılara bağlı olumsuz tutumların gelişebilmektedir.
B) Her toplumda dezavantajlı kişiler ve gruplar bulunmaktadır.
C) Ayrımcılık, geri dönüşü olmayan sonuçlar yaratabilmektedir.
D) Farklılıklara saygının gelişmediği toplumlarda güvenlik sorunları yaşanabilmektedir.
2. Her grup; üyelerine, beklenen davranış modellerini dayatır. Kişilerin ait oldukları grupta tutunabilmeleri ve başarılı olabilmeleri için rollerine uyum göstermeleri beklenir. Aksi takdirde üyeler çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya kalabilirler. Her yeni gruba dâhil olduğunda yeni davranış kalıpları geliştirilmelidir. Örneğin; şirkette üst düzeyde çalışan bir kişinin üye olduğu sivil toplum kuruluşunda alt statüde bulunup buna uygun davranış geliştirmesi rollerine uygun davranış modeli içinde olduğunu gösterir.

Buna göre sosyal rollerle ilgili,

- I. Grup beklentilerine uygun olarak geliştikleri
II. Yerine getirilmediklerinde cezayla karşılaşılmasına neden oldukları
III. Gruplara göre değişkenlik gösteren sorumluluk alanları yarattıkları
- sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Bireyler dünyaya geldikleri andan itibaren yalnızca fiziki olarak değil duygusal, düşünsel, sosyal ve ahlaki anlamda da bir olgunlaşma sürecinin içinden geçerler. Bu sürecin sağlıklı bir şekilde tamamlanabilmesi için kişilere hakları öğretilmeli ve toplumsal bilinçle sahip bireyler yetiştirmek hedeflenmelidir. Haklarını bilen, sorgulayan, araştıran bireylerin varlığı toplumsal ilerlemenin sağlanabilmesi için bir gerekliliktir. Ülkemizde çocuk hakları, uluslararası belgelerle korunmaya alınmasının yanı sıra oluşturulan resmî ve sivil toplum kuruluşlarıyla desteklenmiştir. Bunlardan biri Kamu Denetçiliği Kurumudur. Kuruma gençler, yetişkinler, dernekler ve vakıfların yanında kamu kurumlarıyla sorun yaşayan çocuklar da başvurabilmektedir.

Verilen açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ülkemizde demokratik yapıda kurumların bulunduğu
B) Kamu Denetçiliği Kurumunun çocuk haklarını koruduğu
C) Ülkemizde sorunların çözümü için çaba harcandığı
D) Resmî kurumların sivil toplum kuruluşlarından daha etkin olduğu

4. Kişiler toplumda aynı anda birden fazla role sahip olabilirler ve bu rollerin gerektirdiği davranışları yerine getirmek zorunda kalırlar. Bu durum bazen kişilerin rollerinden hangisine uygun davranış sergileyeceğine karar verememesine ve sonuçta olumsuzlukların yaşanmasına neden olur. Örneğin, subay rolünü üstlenen birinin evdeki aile bireylerine eş ya da anne-baba gibi yaklaşması yerine asker gibi davranması kişinin rollerine uygun davranış sergilemediğini gösterir.

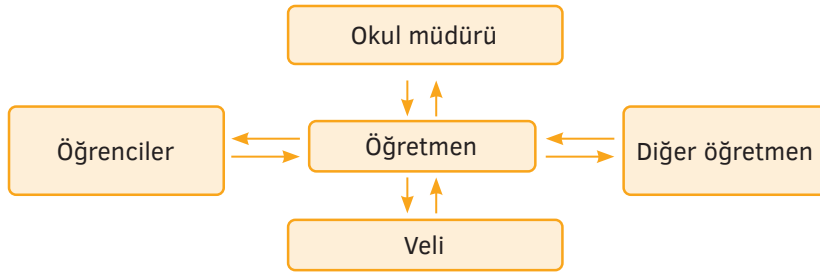
Buna göre

- I. Bireylerin zaman zaman rolleri arasında çatışma yaşayabileceği
 II. Üstlenilen mesleki rollerin sosyal rolleri her zaman olumsuz etkileyebileceği
 III. Bireylerin birden fazla rolün sorumluluğunu kaldıramayacağı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

5. Şemada öğretmen rolünü üstlenen bir kişinin çevresinde örülü olan rol beklentileri gösterilmiştir.

Buna göre sosyal rollerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir kişi aynı anda farklı roller üstlenebilir.
 B) Sosyal roller sürekli birbirleriyle etkileşim içindedir.
 C) Sosyal roller gün içinde ve kişilerin özelliklerine göre değişebilir.
 D) Sosyal roller zaman içinde değişime uğrar.

6. Üye olunan grup ve kurumlarda üstlenilen rollerin gerektirdikleri toplumun beklentilerine göre şekillenir. Ancak çoğu zaman bireylerin rollerini yerine getirirken toplumun değerlerini bilmesi yeterli olmaz. Yeni üye olunan bir grupta, çalışılmaya başlanan meslekte, edinilen yeni bir statüde sürekli yeni oluşan rollere uygun değerleri öğrenmek ve içselleştirmek zorunluluğu vardır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen durumu destekler niteliktedir?

- A) Bireyler içinde yaşadıkları toplumun değerlerini bilmeden dünyaya gelirler.
 B) Bireyler ilgi ve yeteneklerine uygun olarak çeşitli roller üstlenirler.
 C) Bireyler ömür boyu süren sosyalleşme süreçleri içinde rolleri gereği sürekli yeni davranış biçimleri öğrenirler.
 D) Bireyler davranış biçimlerini tamamen toplumun istekleri doğrultusunda şekillendirirler.

Mobil Analiz'le QR kod okut!

Dijital
Optik

Konu
Özeti

Birey ve Toplum

Kültür ve Toplumsal Birliktelik

ALİŞTIRMA

Hafta

2

Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin.

	D	Y
1. Bireylerin gelişiminde ve toplumsal birlikteliğin oluşmasında tarih, dil, din, örf, âdet, gelenek, görenek ve bayramlar etkilidir.	☐	☐
2. Millî kültür, aynı zamanda millî kimliği oluşturur.	☐	☐
3. İslamiyet'in birleştirici gücü, millî kültürümüzü etkileyerek toplumsal birlikteliğimizi güçlendirmiştir.	☐	☐
4. Tarih; yeni nesillerde millî bilincin oluşmasında, millî birlik ve beraberliğin sağlanmasında etkili olmaz.	☐	☐
5. Birbirini tanımayan, empati kuramayan, farklılıklara saygı duymayan bireylerde başkalarına karşı ön yargılar oluşmaktadır.	☐	☐
6. Ön yargının, ayrımcılığın ve çatışmanın azaltılması için toplumsal temas azaltılmalıdır.	☐	☐
7. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma birlik ve beraberliği artıran değerlerdir.	☐	☐
8. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma yalnızca maddi yardımlarla mümkündür.	☐	☐
9. Sivil toplum kuruluşlarının temeli eski Türk devletlerindeki vakıf geleneğine dayanmaktadır.	☐	☐
10. Toplumsal sorunlarla karşılaşan bireyler bunları görmezden gelmelidir.	☐	☐

1. Bir toplumda sosyal ilişkileri düzenleyen kurallardan biri de o millete ait olan yazılı olmayan kaynaklardır. Bunlar sayesinde toplumun tecrübesi kuşaktan kuşağa aktarılır. Saygı duyulan, değer verilen, toplumsal yaptırım gücü olan kültürel alışkanlıklar, bilgiler, değerler, töreler ve davranışlar bu gruba girer.

Verilen açıklama aşağıdaki kültürel unsurlardan hangisine aittir?

- A) Tarih B) Gelenek ve görenek
C) Sanat D) Dil

2. Dünyaya gelen bir birey, içine doğduğu toplumun dilini, dinini, yiyip içmesini, sosyal yaşantısını, görgü kurallarını, manevi değerleri belli bir kültür kalıbı içinde öğrenir. Toplumsal hayatta kültürün bunun gibi birçok işlevi vardır.

Buna göre kültürle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal bütünleşmeyi sağlar.
B) Bireylerin gelişimlerine destek olur.
C) Toplumsal birlikteliğin oluşmasında etkilidir.
D) Evrensel değerlerin millî unsurların önüne geçmesine yol açar.

3. Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin dildir. Onun için her Türk, dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Türkçe, Türk milleti için önemli bir hazinedir. Türk dili, Türk milletinin kalbidir.

Atatürk, bu sözleriyle Türk dilinin hangi özelliğini vurgulamıştır?

- A) Millî kültür unsuru olarak değerini
B) Kişiler arası iletişimdeki yerini
C) Düşünce dünyasına olan katkısını
D) Sosyalleşmedeki etkisini

4. Türkler tarih sahnesine çıktıkları andan itibaren sevinçlerini gösterdikleri bayramlar kutlamışlardır. Kaşgarlı Mahmut kutlanan bu bayramları "halk arasında gülme ve sevinme, bir yerin ışıklarla ve çiçeklerle bezenmesi ve orada sevinç içinde eğlenilmesi" olarak ifade etmiştir.

Bu metinde millî kültür unsurlarından hangisiyle ilgili bilgi verilmiştir?

- A) Dil B) Gelenek
C) Sanat D) Tarih

5. **Aşağıdakilerin hangisinde kültürel değer millî birlik ve beraberliğe sağladığı katkı yanlış verilmiştir?**

Kültürel Değer	Sağladığı Katkı
A) Din	Yardımlaşma ve dayanışma duygusunu geliştirir.
B) Tarih	Millî bilincin oluşmasını sağlar.
C) Dil	Toplumsal kültürün aktarılmasını sağlar.
D) Sanat	Evrensel değerleri millî unsurların önüne geçirir.

6. • Toplumların başından geçen olayları yer ve zaman göstererek neden-sonuç ilişkisi içinde anlatan bilim dalıdır.
• Yeni nesillerde millî bilincin oluşmasında, toplumsal birlik ve beraberliğin sağlanmasında rol oynar.

Verilen özellikler aşağıdaki kültür unsurlarından hangisine aittir?

- A) Gelenek ve görenek
B) Tarih
C) Dil
D) Sanat

Mobil Analiz'le QR kod okut!

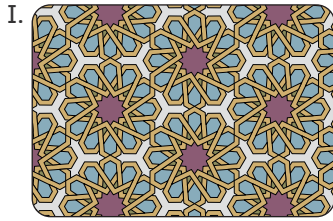

1. Selçuklu ve Osmanlı devletlerinde cami ve çeşme yanlarına, meydanlara sadaka taşları konulurdu. Yardımsever kişiler bu taşların üzerine para bırakırlardı. İhtiyaç sahipleri de gece geç saatlerde kimseye görünmeden bu taşların başına gelip ihtiyaçları kadar para alırlardı. Bu uygulama Türk-İslam devletlerinde yardımlaşma ve dayanışma duygusunun ne denli güçlü olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Buna göre Türk-İslam devletleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumsal birlik ve beraberlik gelişmiştir.
B) Toplumun refahını arttıracak uygulamalar vardır.
C) Yardımlar sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yapılmaktadır.
D) Merhamet duygusu gelişmiştir.

2. Sanat, bir milleti diğerlerinden ayıran, kendine özgü duygu ve zevklerin şekillenmesidir. Türk millî kültürünün de en önemli unsurlarından biri el sanatlarıdır.

Tezhip

Çinicilik

Hat

Buna göre numaralanmış sanatların,

- a. Arap harfleri çerçevesinde oluşmuş güzel yazı sanatıdır. Türkler bu sanatla Anadolu'ya geldikten sonra ilgilenmeye başlamıştır. En parlak dönemini Osmanlılar zamanında yaşamıştır.
b. Seramik sanatının bir koludur. Mimari süslemede oldukça önemlidir. Cami, medrese, türbe ve sarayları süslemede kullanılmıştır. İznik ve Kütahya bu sanatla ünlüdür.
c. Eski bir süsleme sanatıdır. Arapçada altınlama, yaldızlama anlamına gelir. Daha çok yazma kitapların sayfalarını, hat ve levhalarının kenarlarını süslemede kullanılır.

bilgileriyle doğru eşleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I-a, II-b, III-c B) I-b, II-a, III-c C) I-c, II-a, III-b D) I-c, II-b, III-a

3. Kültür, bir toplumun yaşam biçimidir. Tarihsel gelişme süreci içinde yaratılan tüm maddi ve manevi değerlerin sonraki kuşaklara aktarılmasıdır. Diğer bir deyişle uygarlıktır. Toplum olarak aynı şeylere sevinir, aynı şeylere üzülürüz. Bizi birbirimize bağlayan bağlar vardır. Bu bağlar millî kültürü oluşturur.

Buna göre millî kültür öğeleri arasında,

- I. Dil
II. Örf ve âdetler
III. Tarih

unsurlarından hangileri yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

4.

Hindistan'ın kast sisteminde en alt sınıfta olan Dalit topluluğundan genç bir çiftçi, bir at sahibi olup atına bindiği için aldığı darbeler suçunda yaşamını yitirdi. Gujarat eyaletinde yaşanan olayın ardından, daha üst bir kasta üye üç adamın tutuklandığı belirtildi. Kurbanın babası, ata binmek üst kasta tanınan bir ayrıcalık olduğu için, oğluna ata binmemesi uyarıları yapıldığını söyledi. Hindistan'ın bazı kesimlerinde at sahibi olmak iktidar ve refah sembolü olarak görülüyor. Üst düzey bir polis yetkilisi cinayetin başka nedenlerle işlenmiş olabileceği ihtimali üzerinde de durulduğunu söyledi. Kurbanın babası, polise yaptığı şikayette, oğlunun atları çok sevdiğini ve bu yüzden ona bir tane aldığını belirterek ifadesinde "Oğlumun atlara olan sevgisi hayatını kaybetmesine neden oldu. Bir hafta önce oğlumla beraber at biniyorduk. Üst Kshatriya (Savaşçı) kastından biri köyde ata binmememiz uyarısını yaptı. Dalitlerin at süremeyeceğini sadece Kshatriyaların ata binebileceğini söyledi. Atı satmadığımız takdirde bizi olumsuz durumlarla karşılaşacağımız yönünde tehdit etti." dedi. Hindistan'da "Dokunulmazlar" diye de bilinen Dalit topluluğu sık sık ayrımcılık ve şiddet olaylarına maruz kalıyor. Kast temelinde ayrımcılık Hindistan'da yasadışı olsa da toplumda çok yaygın."

(<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43606616>,
Yayın tarihi: 31.03.2018, Erişim tarihi: 07.08.2019. Düzenlenmiştir.)

Genel ağı haberine göre Hindistan'la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yasaların insan haklarını korumada başarısız olduğu
- B) Toplumda ön yargılı tutumlara bağlı ayrımcılığın geliştiği
- C) Tek kişiye dayalı yönetim anlayışının benimsendiği
- D) Toplumda eşitsizlik düşüncesinin yaygın olarak görüldüğü

5. Bir milletin yazılı olmayan kanunları olan gelenek ve görenekler toplumdaki sosyal ilişkileri düzenleyen kurallardır. Bunlar sayesinde toplumun tecrübesi aktarılır. Saygı duyulan, değer verilen, yaptırım gücü (yasal olarak değil) olan kültürel alışkanlıklar, bilgiler, töreler ve davranışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi metinde verilen kültürel unsura örnek oluşturmaz?

A)

Kına gecesi

B)

Bayramlaşma

C)

Asker uğurlama

D)

Ebru sanatı

Mobil Analiz'le QR kod okut!

Dijital
Optik

Konu
Özeti

Birey ve Toplum

Farklılıklara Saygı Duyuyorum

ALİŞTİRMA

Hafta

3

Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin. Daha sonra doğru olarak işaretlediklerinizin başındaki harfleri sırasıyla yazarak şifreyi bulun.

		D	Y
S	Toplumla uyumlu bir yaşam için farklılıklara saygı gösterilmelidir.	☐	☐
E	Farklı kişi veya gruplara karşı kalıp yargı ve ön yargılar toplumun uyum içinde yaşamasının önünde engel oluşturmaz.	☐	☐
A	Kalıp yargılar başkalarından, medyadan veya çeşitli kaynaklardan öğrenilir.	☐	☐
Y	İnsanlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadan ve herhangi bir konuda araştırma yapmadan kişi ve durumlarla ilgili karar verilmemelidir.	☐	☐
P	Ön yargıların olduğu bir toplumda insanlar uyum içinde yaşarlar.	☐	☐
G	Kalıp yargılar, toplumdaki farklı cinsiyet, sosyoekonomik gruplara karşı olabileceği gibi farklı etnik, dinî gruplara karşı da olabilir.	☐	☐
I	Cinsiyet ayrımcılığı ile ilgili kalıp yargılara kızlar futbol oynamaz, erkekler yemek pişirmez vb. yargıları örnek olarak verilebilir.	☐	☐
E	Engelli çocuklara akranlarından ve toplumdan ayırarak şekilde eğitim ortamları oluşturulmalıdır.	☐	☐
D	Toplumda bağımsız yaşayabilmek için birtakım özel önlemlere ve desteğe ihtiyaç duyan bireylere özel gereksinimli birey denilmektedir.	☐	☐
U	Birbirini tanımayan, empati kuramayan, farklılıklara saygı duymayan bireylerde başkalarına karşı ön yargılar oluşmaktadır.	☐	☐
A	Ülkemizde çıkarılan kanunlar ve kurulan kurum ve kuruluşlar vatandaşların uyum içinde yaşamasına olanak sağlamamaktadır.	☐	☐
Y	Toplumdaki tüm bireylere etnik kökenleri, dinî inançları veya mezhepsel farklılıkları ne olursa olsun kalıp yargı ve ön yargılar olmadan tarafsız yaklaşmalı ve saygı duymalıyız.	☐	☐

ŞİFRE: _ _ _ _ _

1. Avrupa'da yaşanan terör olayları sonucunda gelişen İslamofobi, İslamiyet'e karşı korku ve nefret duyulmasına ve Müslümanlara yönelik ayrımcılıkların artmasına neden olmuştur.

Metindeki durum aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Toplumsal cinsiyet temelinde ayrımcılık
B) Etnik yönden ve kültür temelinde ayrımcılık
C) Din temelinde ayrımcılık
D) Irk temelinde ayrımcılık

2. Bir kimse veya bir durumla ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargılara ön yargı denir.

Aşağıdakilerden hangisi ön yargıların yaratabileceği olumsuz sonuçlardan biri değildir?

- A) Birlik ve beraberliğin kuvvetlenmesi
B) Toplumsal uyumun bozulması
C) Bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi
D) Kişi ya da gruplara yönelik ayrımcılıkların yaşanması

3. Birçok kişide engellilerin topluma yararlı bireyler olamayacakları yönünde yanlış bir ön yargı vardır. Bu olumsuz tutumların başında engellilerin hasta, çaresiz ve bakım gerektiren kişiler olarak görülmeleri yer almaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen durumu değiştirmek için yapılması gerekenlerden biri değildir?

- A) Engelliliğe insanlardaki çeşitliliğin doğal bir parçası olarak bakmak
B) Engelli insanların toplumsal katılıma ve imkânlara erişimini sağlamak
C) Toplumun engelli insanlara bakış açısını değiştirmeye yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapmak
D) Engelli çocuklara akranlarından ve toplumdan ayıracak şekilde eğitim ortamları oluşturmak

4. ● Yabancı düşmanlığı temelinde ayrımcılık
● Etnik yönden ve kültür temelinde ayrımcılık
● Irk temelinde ayrımcılık
● Din temelinde ayrımcılık
● Toplumsal cinsiyet temelinde ayrımcılık
● Engellilik temelinde ayrımcılık

Verilenler aşağıdaki başlıklardan hangisi altında toplanabilir?

- A) Ön Yargılar ve Toplumsal Nedenleri
B) Toplumsal Ayrımcılığın Çeşitleri
C) Toplumdaki Ayrımcılığı Önleme Yolları
D) Ön Yargıları Sorgulama Yöntemleri

5. Aile reisinin erkek olarak düşünülmesi ve evi geçindirme rolünün erkeğin görevi olarak görülmesi gibi nedenlerle, ekonomik kriz dönemlerinde işten çıkarılmalarda öncelikle kadın çalışanlar tercih edilmektedir.

Bu durumla ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Cinsiyete dayalı ön yargılı tutumların bulunduğu
B) Sosyal rollerin toplumsal beklentilere uygun olarak değerlendirildiğine
C) Sosyal rollerin hak ve sorumluluk alanlarının eşitlik ilkesine göre oluşturulduğuna
D) Cinsiyet ayrımcılığının hak ihlallerine yol açtığına

6. Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz peşin hükümlere "ön yargı" denir.

Ön yargının sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Arkadaşlık ilişkilerinde bozulma
B) Farklı grupların dışlanması
C) Toplumsal çatışma
D) Kültürel birliktelik

Mobil Analiz'le QR kod okut!

1. Yanlış bir tanımlama neticesinde “Çingene” olarak da adlandırılan Romanlar, yaygın olarak Avrupa’da yüzyıllardır yaşamlarını sürdürmektedir. Kalaycı, sanatkar, tüccar ve müzisyen olarak geçimlerini sağlarken kendi kültürlerini korumaya çalışmışlar ancak bu süreçte çeşitli ayrımcılıklarla yüz yüze gelmişlerdir. XX. yüzyılda çok sayıda Roman, Alman Nazileri tarafından soykırıma uğramış, yetersiz kaldıkları yüksek teknoloji Batı toplumlarında ekonomik dışlanmaya maruz kalmışlardır.

Bu durumun yaşanmasında,

- I. Toplumlar arasındaki yeterli kültürel etkileşimin sağlanmış olması
II. Avrupalı toplumların ön yargılı tutumları
III. Avrupa’da Romanlara karşı kalıp yargıların bulunması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III D) II ve III

2. İnsanlar, hakkında hiçbir şey bilmedikleri bir dünyanın içine doğarlar ve zamanla ait oldukları toplumun kültürünü benimseyerek dünyaya olan bakış açılarını oluştururlar. Dış dünyanın karmaşasını, kültürün daha önce onlar için tanımlamış olduğu ve basmakalıplaştırdığı biçimiyle algılayarak aşmaya çalışırlar. Bu basmakalıp düşünceler toplumda diğer toplumlara karşı ön yargıların oluşmasına neden olur.

Bu metin, aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıttır?

- A) Ön yargılar, toplumlar arasındaki etkileşimi azaltır mı?
B) Toplumsal kültürün ön yargıların oluşması üzerindeki etkisi nedir?
C) Ön yargılar, iletişim sürecini nasıl ve hangi yönde etkiler?
D) Farklı kültürlere sahip bireylerin birbirleriyle ön yargılardan uzak biçimde etkileşime girmeleri mümkün mü?

3. I. Kişi ya da grupların belli niteliklere göre sınıflandırılması
II. Toplumsal çatışmaların yaşanması
III. Toplumda kalıp yargıların bulunması
IV. Bireysel farklılıklara karşı hoşgörülü olunmaması

Numaralanmış maddelerden hangileri ön yargıların nedenleri arasında yer alır?

- A) I ve II B) III ve IV C) I, II ve IV D) I, III ve IV

4. Günlük hayatta engelli kimseler acınacak insan, toplumun üzerinde bir yük, yeteneksiz ve olağan dışı insanlar olarak görülmekte ve bu yönde yanlış bir ön yargı oluşmaktadır.

Verilen olumsuzluğun giderilmesi için,

- I. Engelliliğe insanlardaki çeşitliliğin doğal bir parçası olarak bakmak
II. Engelli insanların toplumsal katılıma ve imkânlarla erişimini sağlamak
III. Engelli çocuklara akranlarından ve toplumdan ayırarak şekilde eğitim ortamları oluşturmak

değişikliklerinden hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

5. Bireylerin farklılıklara saygı göstermemesi çoğu zaman cehaletten, ön yargılardan ve kalıp yargılardan kaynaklanır. Birçok insan kendine yabancı olan şeylere karşı kuşkuyla yaklaşır. Ancak farklılıkları hor görmek ve değişmesini istemek yerine bu farklılıklara saygıyla yaklaşılmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi verilen açıklamayla aynı doğrultuda değildir?

- A) Farklılıklara saygı duyulmayan toplumlarda ayrımcılık ortaya çıkar.
B) Bireysel farklılıklara insanlardaki çeşitliliğin doğal bir parçası olarak bakılmalıdır.
C) Ön yargılar toplumsal hoşgörünün oluşmasına engel olmaktadır.
D) Bireysel farklılıklar insanların üstün ya da eksik yönleri olarak tanımlanmalıdır.

6. Yanlış inançlara bağlı olarak doğan ön yargıların nedeni insanların birbirlerini yeterince tanımamalarıdır. Bu olumsuz tutumun değiştirilebilmesi için yanlış bilgilenmeye ve boş inanca dayalı ön yargılı davranış geliştiren kişiler karşılıklı konuşarak anlaşmazlıkları gidermeli ve birbirlerini tanımaya çalışmalıdır.

Buna göre ön yargılarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bireyler arasındaki iletişim yetersizliğinden kaynaklandığına
B) Olumlu hâle çevrilmesiyle ilişkilerin gelişmesinin mümkün olduğuna
C) Toplular arasındaki etkileşim arttıkça ortadan kalkabileceğine
D) Birey kaynaklı tutumların değiştirilmesinin güç olduğuna

Mobil Analiz'le QR kod okut!

Dijital
Optik

Konu
Özeti

Birey ve Toplum

Yardımlaşma ve Dayanışma, Sorunlara Çözüm Buluyorum

ALİŞTIRMA

A Aşağıdaki ifadelerin doğru mu, yanlış mı olduğunu işaretleyin.

	D	Y
1. Doğuştan sahip olduğumuz temel hak ve özgürlükler anayasamız tarafından güvence altına alınmıştır.	☐	☐
2. Sivil toplum kuruluşları sorunların çözümünde resmî kurumlara yardımcı olur.	☐	☐
3. Yardımlaşma ve dayanışma toplumun temel taşı olan ailede başlar.	☐	☐
4. İnsan hakları din, dil, ırk, cinsiyet gibi ayırım yapmadan tüm insanların sahip olması gereken haklardır.	☐	☐
5. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme çocukların temel haklarını ve özgürlüklerini koruyup kullanılmasını sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.	☐	☐

B Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurun.

- Tüketici haklarıyla ilgili şikayet hattı. →
- Suçluların kısa sürede yakalanması, vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi için kullanılan hat. →
- Radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili sorunların iletilebileceği telefon hattı. →
- CİMER üzerinden ilgili bakanlık ve kamu kuruluşlarına şikâyet edilen hat. →
- Sağlıkla ilgili sorunların iletildiği hat. →

C Aşağıdaki görsellerin hangi temel hak ve özgürlüklerle ilgili olduğunu yazın.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

1. 6. sınıf öğrencisi Meral, mahallesindeki temizlik şikâyetiyle ilgili bir dilekçe yazmak istemektedir.

Buna göre dilekçede,

- I. Okul bilgileri
- II. Şikâyet etme nedeni
- III. Adres bilgileri

bilgilerinden hangileri yer almalıdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma toplumsal yaşamın bir gereğidir. Bu sayede insanlar tek başına yapamayacakları işleri bir araya gelerek kolayca hallederler.

Aşağıdakilerden hangisi verilen durumun sonuçlarından biri değildir?

- A) Toplumsal huzur ve uyum sağlanır.
- B) Sosyal gruplar arasındaki farklılık artar.
- C) İnsanların birbirleriyle olan iletişimi artar.
- D) Sosyal bağlar güçlenir.

3. Sivil toplum kuruluşları, devlet kuruluşlarına bağlı olmadan halkın kendi içinde gönüllülük esasına dayalı olarak oluşturdukları topluluklardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının amaçlarından biri olamaz?

- A) Sorunların çözümünde resmî kurumlara yardımcı olmak
- B) Toplumda demokrasinin yerleşmesini sağlamak
- C) Üyelerinin ekonomisine katkıda bulunmak
- D) Dayanışma ve yardımlaşmanın önemini göstermek

4. Uluslararası belgelerde ve anayasalarda, çocuk hakları, insan hakları ve vatandaşlık hakları koruma altına alınır.

Bu durumun nedenleri arasında,

- I. Bireyselliği ön plana çıkarmak
- II. İnsani yaşam koşullarını iyileştirmek
- III. Demokratik yaşam tarzını yerleştirmek

ifadelerinden hangileri yer alır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

5. Yaşadığı çevredeki yeşil alanların artırılmasını talep eden biri aşağıdaki kurumlardan hangisine başvurmalıdır?

- A) Belediye
- B) Millî Eğitim Bakanlığı
- C) Emniyet Müdürlüğü
- D) İnsan Hakları Derneği

6. Aşağıdakilerden hangisi sorunların çözümünde kullanılacak yollardan biri değildir?

- A) İlgili yerlere dilekçe vermek
- B) Sorunu görmezden gelmek
- C) Sorunla ilgili bilgilendirme yaparak imza toplamak
- D) Bakanlık hatlarını aramak

Mobil Analiz'le QR kod okut!

Dijital
Optik